

Medicijnverstrekking en informatie over medisch handelen

MT	goedgekeurd op 6 april 2016
(P)MR	ingestemd op 9 mei 2016
College van Bestuur	formeel vastgesteld 10 mei 2016

Versie: 8 april 2016
Auteur: CvB
Looptijd: ONBEPAALD
Loopt af op: ONBEPAALD

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1 Wettelijke regels	4
1.1 Wettelijke regels	4
2 Medicijnverstrekking en eerste hulp bij ongevallen Dongemond college	4
2.1 Medicijnverstrekking op verzoek	4
2.2 Eerste hulp bij ongevallen	5
3 De leerling wordt ziek op school	5
Bijlage 1 Verklaring toestemming tot het verstrekken van medicijnen op verzoek	7
Bijlage 2 Richtlijnen hoe te handelen bij een calamiteit	9
Bijlage 3 Richtlijnen voor observatie zieke leerling op school.....	10

Algemene opmerkingen:

* Met school wordt bedoeld: Dongemond college

De tekst van het voorliggende protocol is voor een belangrijk deel en met toestemming overgenomen uit het protocol van de GGD West Brabant.

Inleiding

Het is van groot belang dat een langdurig zieke leerling of een leerling met een bepaalde handicap zoveel mogelijk gewoon naar school gaat. De leerling heeft contact met leeftijdsgenoten, neemt deel aan het normale leven van een school en wordt daardoor niet de hele dag herinnerd aan zijn handicap of ziek zijn. Het Dongemond college ziet in hoe belangrijk het is voor het psychosociaal welbevinden van de langdurig zieke leerling om indien mogelijk, toch naar school te gaan.

Het Dongemond college heeft middels dit protocol afspraken vastgelegd t.a.v. medicijnverstrekking en medisch handelen. Dit protocol is gebaseerd op het protocol "medicijnvertrekking op scholen en medisch handelen" van de GGD.

In dit protocol wordt ingegaan op:

- Wettelijke regels
- Afspraken t.a.v. medicijnverstrekking op verzoek en het verlenen van eerste hulp bij ongevallen
- Standpunt van de school indien de leerling ziek wordt op school

Voor de leesbaarheid van het stuk zullen we hierna spreken over ouders wanneer wij ouder(s) en verzorger(s) bedoelen.

In de bijlagen vindt u een verklaring tot toestemming tot het verstrekken van medicijnen op verzoek en de wijze waarop gereageerd moet worden in geval van een calamiteit en aandachtspunten voor observatie van een zieke leerling op school.

Heeft u naar aanleiding van dit protocol nog vragen, dan kunt u zich per e-mail (info@dongemondcollege.nl) wenden tot de schoolleiding van het Dongemond college.

1 Wettelijke regels

1.1 Wettelijke regels

Voor medische handelingen heeft de wetgever een aparte regeling gemaakt. De wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (wet BIG) regelt wie wat mag doen in de gezondheidszorg. De wet BIG is bedoeld voor beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg en geldt als zodanig niet voor personeel in het onderwijs.

Wat te doen als ouders aan de schoolleiding of haar medewerkers vragen handelingen te verrichten die vallen onder medisch handelen? Te denken valt hierbij bijvoorbeeld aan het geven van sondevoeding, het geven van een injectie of het meten van de bloedsuikerspiegel bij suikerpatiënten door middel van een vingerprikje. De schoolleiding zou met het verrichten van dergelijke handelingen een aantal verantwoordelijkheden en de aansprakelijkheid daarvan aanvaarden. Medewerkers begeven zich dan op een terrein waarvoor zij niet gekwalificeerd zijn. Met het oog op de gezondheid van de leerling is het van groot belang dat zij in dergelijke situaties zorgvuldig handelen. Daar onze medewerkers geen medische achtergrond hebben en de ervaring missen om “medische handelingen” te verrichten, zijn wij hierin dan ook terughoudend en houden wij ons aan de wettelijke regels. Voor de individuele medewerker geldt dat hij mag weigeren handelingen uit te voeren waarvoor hij zich niet bekwaam acht. De medische handelingen zullen door een thuiszorgorganisatie of door de ouders zelf op school verricht moeten worden. Voor het verrichten van zulke handelingen door ouders of thuiszorg moet op iedere unit een ruimte beschikbaar zijn.

Bepaalde medische handelingen – de zogenaamde voorbehouden handelingen – mogen namelijk alleen verricht worden door artsen. Anderen dan artsen mogen medische handelingen alleen verrichten in opdracht van een arts. De betreffende arts moet zich er dan van vergewissen dat degene die niet bevoegd is, wel de bekwaamheid bezit om die handelingen te verrichten. Daar geen van onze medewerkers een medische achtergrond, noch voldoende ervaring heeft om hierin voldoende bekwaam te zijn, staan wij ook hier afwijzend tegenover.

Het Dongemond college laat een medewerker die niet voor een bepaalde handeling bekwaam is geen medische handelingen uitvoeren. Een medewerker die wel een bekwaamheidsverklaring zou hebben, maar zich niet bekwaam acht - bijvoorbeeld omdat hij deze handeling al een hele tijd niet heeft verricht zou de medische handeling eveneens niet mogen uitvoeren. Een medewerker die onbekwaam en/of zonder opdracht van een arts deze handeling verricht is niet alleen civielrechtelijk aansprakelijk (betalen van schadevergoeding), maar ook strafrechtelijk (mishandeling). Het schoolbestuur kan op zijn beurt als werkgever eveneens civiel- en strafrechtelijk aansprakelijk gesteld worden. Het Dongemond college zal binnen de bestaande wet- en regelgeving zijn medewerking verlenen aan leerlingen die bepaalde medische zorg nodig hebben onder schooltijden.

2 Medicijnverstrekking en eerste hulp bij ongevallen Dongemond college

2.1 Medicijnverstrekking op verzoek

De schoolleiding krijgt steeds vaker het verzoek van ouders om hun kind de door een arts voorgeschreven medicijnen toe te dienen.

Leerlingen krijgen soms medicijnen of andere middelen voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook tijdens schooluren. Te denken valt bijvoorbeeld aan puffjes voor

astma, antibiotica of zepillen bij toevallen. Ouders vragen dan aan de schoolleiding of deze de middelen wil laten verstrekken. In deze situatie wordt de toestemming van de ouders gegeven. Het is in dit geval van belang dat deze toestemming schriftelijk wordt vastgelegd. Vaak gaat het niet alleen om eenvoudige middelen, maar ook om middelen die bij onjuist gebruik tot schade aan de gezondheid van de leerling kunnen leiden. Daarom leggen wij schriftelijk vast om welke medicijnen het gaat, hoe vaak en in welke hoeveelheden ze moeten worden toegediend en op welke wijze dat dient te geschieden. De periode wordt vastgelegd waarin de medicijnen moeten worden verstrekt, de wijze van bewaren, opbergen en de wijze van controle op vervaldatum. Ouders geven hierdoor duidelijk aan wat zij van de schoolleiding en de medewerkers verwachten en die weten op hun beurt weer precies wat ze moeten doen en waar ze verantwoordelijk voor zijn. Hiervoor is een medicijninstructie toegevoegd in bijlage 1.

Bij het maken van afspraken over medicijnverstrekking en medisch handelen, is het volgende juridisch van belang:

- tot 12 jaar: ouders of voogd beslissen. Aan jonge leerlingen moet wel op een begrijpelijke manier worden verteld wat er met hen gaat gebeuren.
- 12 tot 16 jaar: zowel ouders als leerling moeten toestemming geven. De mening van de leerling is in principe doorslaggevend.
- vanaf 16 jaar: leerling is beslissingsbevoegd. De ouders krijgen ook geen informatie over hun kind, als deze daar geen toestemming voor geeft.

Wanneer het gaat om het verstrekken van medicijnen gedurende een lange periode moeten de ouders de school regelmatig op de hoogte brengen van de situatie rondom de ziekte en het daarbij behorende medicijngebruik op school. Een goed moment om te overleggen is wanneer ouders een nieuwe voorraad medicijnen komen brengen.

Enkele praktische eisen:

- We nemen de medicijnen alleen in ontvangst wanneer ze in de originele verpakking zitten en uitgeschreven zijn op naam van de betreffende leerling.
- We willen op de hoogte zijn van de eventuele bijwerkingen van het medicijn, dus de bijsluiter moet aangeleverd worden.

2.2 Eerste hulp bij ongevallen

Het Dongemond college heeft medewerkers in dienst die BHV-er en/of EHBO-er zijn en gekwalificeerd zijn tot het geven van eerste hulp bij ongevallen. Deze vaste verantwoordelijke personen beheren ook de medicatie en andere hulpmiddelen.

Calamiteiten

Mocht de situatie zich voordoen dat een leerling niet goed op een medicijn reageert of dat er onverhoopt toch een fout gemaakt wordt bij de toediening van een medicijn of bij het uitvoeren van een handeling vanwege Eerste Hulp Bij Ongelukken dan bellen we met de ouders, de huisarts of de specialist in het ziekenhuis. Bij een ernstige situatie bellen we direct het landelijke alarmnummer 112. In die gevallen zorgen we, dat we alle relevante gegevens bij de hand hebben, zoals: naam, geboortedatum, adres, huisarts en /of specialist van het leerling, het medicijn dat is toegediend. Verder geven we door naar aanleiding van welke eventuele handeling de calamiteit zich heeft voorgedaan en welke verschijnselen bij de leerling waarneembaar zijn (zie bijlage 2).

3 De leerling wordt ziek op school

Regelmatig komt een leerling 's morgens gezond op school en krijgt tijdens de schooluren last van hoofd- buik- of oorpijn. Ook kan de leerling bijvoorbeeld door een insect geprikt worden. In zijn algemeenheid is een medewerker niet deskundig om een juiste diagnose te stellen. De grootst

mogelijke terughoudendheid is hier dan ook geboden. Het uitgangspunt van de school is dat er geen pijnstillers verstrekt worden en dat een leerling die ziek is naar huis moet. In geval van ziekte, zal door de schoolleiding contact worden gezocht met de ouders om te overleggen wat er moet gebeuren (is er iemand thuis om de leerling op te vangen, wordt de leerling gehaald of moet hij gebracht worden, moet hij/zij naar de huisarts, etc.?). Als een ouder of door de ouders aangewezen vertegenwoordiger niet te bereiken is, kan de leerling niet naar huis gestuurd worden zonder dat daar toezicht is. Wanneer er zich een situatie voordoet waarop een medewerker inschat dat er een arts geconsulteerd moet worden, dan wordt eerst contact met thuis gezocht en wordt de ouders - of via hen een ander - verzocht met hun zoon/dochter een arts te bezoeken. Mocht er niemand bereikbaar zijn dan zal een medewerker van school de leerling naar een huisartsenpraktijk (bij voorkeur bij de eigen huisarts) vergezellen. De ouders worden hiervan zo snel mogelijk op de hoogte gebracht. In bijlage 3 staan richtlijnen voor het observeren van een zieke leerling.

Bijlage 1 Verklaring toestemming tot het verstrekken van medicijnen op verzoek

Verklaring

Toestemming tot het verstrekken van medicijnen op verzoek door ouders

Ondergetekende geeft toestemming voor het toedienen van de hieronder omschreven medicijn(en)

aan:

naam leerling: .....

geboortedatum: .....

adres: .....

postcode en plaats: .....

naam ouder(s)/verzorger(s): .....

telefoon thuis: .....

telefoon werk: .....

naam huisarts: .....

telefoon: .....

naam specialist: .....

telefoon: .....

De medicijnen zijn nodig voor onderstaande ziekte:

.....

Naam van het medicijn:

.....

Medicijn dient gedurende de periode van ...-...20.. t/m ...-...20.. dagelijks te worden toegediend op onderstaande tijden:

..... uur ..... uur

..... uur ..... uur

Medicijn(en) mogen alleen worden toegediend in de volgende situatie(s):

.....

Dosering van het medicijn:

.....

Wijze van toediening:

.....

Wijze van bewaren:

.....

Controle op vervaldatum door: ..... (naam)

..... (functie)

Ondergetekende, ouder/verzorger van genoemde leerling, geeft hiermee aan de school c.q. de hieronder genoemde medewerkers die daarvoor een medicijninstructie hebben gehad, toestemming voor het toedienen van de bovengenoemde medicijnen:

Naam: .....

Handtekening: .....

Ondergetekende verklaart zich middels ondertekening van dit document ermee akkoord dat het Dongemond college op geen enkele wijze aansprakelijkheid accepteert voor welke schade dan ook die ontstaat door een onjuiste verstrekking of toediening van medicatie dan wel het nalaten daarvan door een van haar medewerkers, tenzij er sprake is van opzet of bewuste roekeloosheid.

Leerlingen 16 jaar en ouder:

Ondergetekende, leerling, geeft hiermee aan de school c.q. de hieronder genoemde medewerkers die daarvoor een medicijninstructie hebben gehad, toestemming voor het toedienen van de bovengenoemde medicijnen:

Naam leerling: .....

Ouder/verzorger: .....

Plaats: .....

Datum: .....

Handtekening: .....

Ondergetekende verklaart zich middels ondertekening van dit document ermee akkoord dat het Dongemond college op geen enkele wijze aansprakelijkheid accepteert voor welke schade dan ook die ontstaat door een onjuiste verstrekking of toediening van medicatie dan wel het nalaten daarvan door een van haar medewerkers, tenzij er sprake is van opzet of bewuste roekeloosheid.

Medicijninstructie

Er is instructie gegeven over het toedienen van de medicijnen op:

Datum: .....

Door:

Naam: .....

Functie: .....

Van: ..... (instelling)

Aan:

Namen: .....

.....

Functies: .....

.....

Van: ..... (school)

Bijlage 2 Richtlijnen hoe te handelen bij een calamiteit

Richtlijnen, hoe te handelen bij een calamiteit ten gevolge van:

- het toedienen van medicijnen aan een leerling
- het uitvoeren van een handeling vanwege Eerste Hulp Bij Ongelukken
  - Laat de leerling niet alleen. Probeer rustig te blijven.
  - Observeer de leerling goed en probeer hem/haar gerust te stellen.
  - Waarschuw een volwassene voor bijstand (of laat één van de andere leerlingen een volwassene ophalen waarbij u duidelijk instrueert dat die medewerker gelijk moet komen).
  - Bel direct de huisarts en/of de specialist van de leerling.
  - Bel bij een ernstige situatie direct het landelijk alarmnummer 112.
  - Geef door naar aanleiding van welk medicijn of handeling de calamiteit zich heeft voorgedaan (eventueel welke fout is gemaakt).
  - Zorg ervoor dat u alle relevante gegevens van de leerling bij de hand hebt (of laat ze direct door iemand opzoeken) zoals:
    1. Naam van de leerling
    2. Geboortedatum
    3. Adres
    4. Telefoonnummer van ouders en/of andere, door de ouders aangewezen, persoon
    5. Naam + telefoonnummer van huisarts/specialist
    6. Ziektebeeld waarvoor medicijnen of medische handeling nodig zijn.
- Bel de ouders (bij geen gehoor een andere, door de ouders aangewezen persoon):
  1. Leg duidelijk uit wat er gebeurd is.
  2. Vertel, indien bekend, wat de arts heeft gedaan/gezegd.
  3. In geval van opname, geef door naar welk ziekenhuis de leerling is gegaan.

Bijlage 3 Richtlijnen voor observatie zieke leerling op school

Het kan voorkomen dat de leerling gezond naar school gaat en tijdens de schooluren ziek wordt, zich verwondt, door een insect wordt gestoken of iets dergelijks en de ouders niet bereikbaar zijn. Wanneer er zich een situatie voordoet waarop een medewerker inschat dat er een arts geconsulteerd moet worden, dan wordt eerst contact met thuis gezocht en wordt de ouders verzocht - of via hen een ander - met hun zoon/dochter een arts te bezoeken. Mocht er niemand bereikbaar zijn dan zal een medewerker van school de leerling naar een huisartsenpraktijk (bij voorkeur bij de eigen huisarts) vergezellen. De ouders worden hiervan natuurlijk zo snel mogelijk op de hoogte gebracht. Bij observatie van de leerling moet gelet worden op:

- toename van pijn
- misselijkheid
- verandering van houding (bijvoorbeeld in elkaar krimpen)
- verandering van de huid (bijvoorbeeld erg bleke of hoogrode kleur)
- verandering van gedrag (bijvoorbeeld onrust, afnemen van alertheid)

We realiseren ons terdege, dat wij geen arts zijn en zullen, bij twijfel, altijd zo mogelijk de ouders of anders een (huis)arts raadplegen. Dit geldt uiteraard ook wanneer de pijn blijft of de situatie verergert.